

Анастасія Григір

Дві рівні за напругою думки,
Що в голові завзято гомоніли,
Поставили людину на дибки,
Посперечавшись, в кому більше сили.
Одна кричить: «Обожнюю весь світ!
Моя любов досягне небокраю!»
А інша їй: «В сусідку парочку чобіт
З ентузіазмом та натхненням пожбурляю!»
Образа чи любов? Життя чи смерть?
Хто переможе в боротьбі жорстокій?
І відповіді всі летять навколоверть,
І маревом стає жаданий спокій.
Це все один сюжет – я можу заректися.
Повернемось до нього й ми... Завіса!

ЩОДЕННИК РОМЕО

Anno Domini 1301, Aprile 20

Розаліна... До біса ту Розаліну! Що квітло зранку, вже згубило шик!
О, я сліпий був, та нарешті я прозрів! Хіба ж її розкудлане волосся
дорівнюється до бездоганних локонів Джульєтти? Хіба її руки, губи,
ніс... Та будь-що! Але геть манірну побожницю з голови! Сьогодні день
був настільки неймовірний, що усе пережите не вкладається мені до
тями. Здається, до цього часу я дрімав у напівзабутті, і лише голос
милої Джульєтти збудив мене! Усе ж правду казали, що справжнє кохання
перетворює смертних на богів! Чи дасть мені моя богиня сил достатньо,
щоб подолати всі перешкоди на шляху до щастя?

Anno Domini 1301, Aprile 24

Вирішив розплутувати старий вузол незгоди між нами та Капулетті, бо
перше, ніж щось міняти, треба знати. Не почув нічого путнього. Слуги
переказують лише старі плітки, до того ж різні. Мати замість відповіді
промовисто зронила розгублений погляд, а батько, ніби божевільний, почав
волати, з якого дива мене взагалі цікавлять свині Капулетті. Так, у
батька краще було не питати... В кого б дізнатися ще?

Anno Domini 1301, Aprile 26

О, як приємно, коли душа співає — світ усміхається мені! Ходив
сьогодні до брата Лоренцо — цей добрий чоловік пообіцяв поєднати нас
з Джульєттою в шлюбі. Моя мила Джульєтто! Ані секунди не проходить без
думки про тебе. Ти моє сонце, моє життя, моя любов! Адже що є життя,
як не безмежна любов до світу? Хіба не жаль наших батьків, що цього
щастя збагнути не можуть, бо ходять як напіндючені індики, згадуючи
образи прадідів? Брат Лоренцо неабияк втішив мене своєю підтримкою: хоча
б хтось вважає, що з цією незрозумілою ворожнечою можна і необхідно
покінчити! Мушу бігти, батько кличе... Але як шалено чекаю я зустрічі з
Джульєттою! Моя любове...

Anno Domini 1301, Aprile 27

Батько влаштовує бал. Запрошено все місто. Окрім Капулетті, звичайно. Вчора вичитав у віршах — «stereotipo», «grande tradizione». Чудово підходить... Чи не вартує лиш спроба примиритись можливе припинення страждань? Але і мій, і Джульєттин батько такі затяті! Тож безнадійно навіть намагатися вмовити їх на перший крок! Нещодавно почув від старої куховарки, що малюками вони непогано ладнали, допоки мій дід не втокмачив батькові, що Капулетті віками були дурними йолопами. А так як мізки йдуть від батька до сина (доволі непевне припущення, як на мене), нерозумно думати, що хоча б хтось з цієї сімейки може бути нормальним. Можу присягтися, ті ж розмови чув і Капулетті. Stereotipo... Хочу дізнатися, що думає про це Джульєтта... Сьогодні вінчаємось! Не можу повірити!

Anno Domini 1301, Maggio 2

Не маю часу писати, постійно в дорозі. Доля вирішила зовсім занепасти мою душу. Після вінчання все пішло шкереберть. Чортів Тибальт, чортові Капулетті та Монтеккі, чортів Паріс! Горіть у пеклі! До мене долетіла звістка, що Джульєтта померла! Не вірю! Я б відчув!.. Для наших батьків близькість стала ненавистю, але ми з Джульєттою!.. Ні... Чому замість бути такими, як всі, нам треба було конче покохати одне одного? Чи зла любов, що нас звела, чи злі ті люди, що любові тої не знають?... Та якби повернутися у ніч нашого знайомства, я б не змінив ані секунди. За цей час світ для нас став зовсім іншим. І все могло бути інакше.

Варто лише зробити перший крок... переступити межу... розмовляти, радитися... бажати добра... прощати і вірити. І любити...

Перш за все ЛЮБИТИ!

Не обставини, не фатум — зашкарублі у своїй сліпій ненависті люди знищили наше почуття, наш ніжний тендітний квіт весняний...

ПРИМІТКИ

Anno Domini (лат.) — від Різдва Христова

Stereotipo (італ.) — стереотип

Grande tradizione (італ.) — велика традиція

Aprile (італ.) — квітень

Maggio (італ.) — травень

Грінько Ольга

ВРОГИ ЧИ ДРУЗІ?

Такий сьогодні добрий ранок. Літнє тепле повітря гуляє по квартирі і наповнює мій день радістю і щастям. Але, на жаль, є дехто, хто наповнює цей ранок гнівом і роздратованістю, не дасть, зараза така, ніколи нормально поспати. Мій сусід — це просто згусток негативної енергії, який тільки те й робить, що псує мій настрій. Міг би я зараз жити з дівчиною, радіти нашому спільному буттю, але послав же Господь сусіда, то треба тепер якось із ним жити. Ось і зараз цей нахаба розбудив мене, заліз на моє ліжко, спить там ще й посміхається своїми вусиками.

— Вставай! А, щоб тебе чорти побрали, розлігся тут. Нумо йди звідси, і щоб я тебе тут не бачив.

— Це наш спільний будиночок, і ти не маєш права мене виганяти! Ти ж вчора розвалив мою постіль своєю широченною дупою, так це тобі помста.

— Я зараз почну кричати на весь дім. Геть звідси, або покусаю зараз тебе!

Нарешті він зник з моїх очей, а краще б з лиця Землі. Ось так і живу я бідолашний, постійні стреси через нього. Треба якось заспокоїтись, піду поїм чогось. А це що таке? Цей ненажера їсть мої ласощі.

— Сто чортів тобі в потилицю! Це моя їжа, господиня залишила її для мене.

— А чого це для тебе? Вона, коли його залишала, не уточнювала. Це спільне, навчись ділитися, а то подохнеш від своєї жадібності.

— Ах, значить не уточнювала вона? Так я тобі зараз уточню... по голові!

— Чому ти так зі мною? Все одно живемо ми з тобою разом, тому маємо якось дружити. А ти ображаєш мене постійно. І зараз образив мене, тепер їж сам свій корм, а я піду худнути, краще он побігаю в колесі.

— Попутного вітру тобі, незграбо.

Я тим часом вирішив прибратися. Ох, яке гарненьке ліжечко я собі намостив. Можна тепер і поспати, а точніше можна було б, якби той спортсмен не шумів.

— Що тяжко бігається? А ти б ще більше моєї їжі крав та напихав повні щоки, ненажера.

— Ой, та наче ти в нас олімпійський призер!

— Що ти сказав? Я тобі зараз покажу, як треба займатися. Відійди з дистанції.

— Не буду я відходити. Куди ти на мене лізеш? Ай! Я все одно швидше бігаю.

— Це я швидше! Дивись, як умію, ти так ніколи не зможеш.

— Ти — хвастливий дармоїд!

— Я дармоїд? З нас двох, здається, ти тільки те й робиш, що їси.

— Я тебе зараз вкушу.

— Це я тебе, нещастя волохате, покусаю зараз!

— Тсс ... Стули пельку, чуєш, хазяйка йде.

— Так, чую. Справді йде. Що ж робити?

— Годі сваритися та пішли спати, доки нас не насварили.

— Так пішли...

А все-таки є плюси спільного проживання: не так холодно спати. Одному

було б самотніше і сумніше спочивати, ніж з ним. Хоч ми і сваримося, б'ємося, але ми — сусіди, і вже не уявляємо свого життя один без одного. По-особливому, але я люблю його, а він — мене.

- Донечко, твої хом'яки знову влаштували гармидер на кухні. Якщо вони далі будуть так торохкотіти своїм колесом і пищати, коли б'ються, то я клянуся тобі, що виселю цих створінь в під'їзд, і будуть вони там жити.
- Мамо, в під'їзд не можна. Вони так не виживуть, там же сусідський кіт.
- Нічого, буде їм ще один сусід.

Джумалієва Галина

МЕНЕ ЗВАТИ ЯН І Я ОНУК УПРАВДОМУ

Кожного літа я приїжджаю до бабусі Агати у маленьке містечко Чорні Сосни, що прямо над річкою Мавянкою.. чи Мавинською.. коротше кажучи, щось пов'язане з мавками.

Бабуся Агата живе в розмальованій з усіх боків, з яких змогли, п'ятиповерхівці. Звичайний такий будинок, котики з підвалу, бабусі на лавках попід під'їздами, половина дерев'яних вікон, половина пластикових. Все як у всіх.

Поки ми не починаємо дивитися уважніше та знайомитись з сусідами.

Почнемо з котиків. Кіт на ім'я Тибет.

Тибет гуляє сам по собі. Коли, як і де захоче. По стіні ввверх, по стелі, по дроті. Бабуся колись казала, що Тибет – відьомський кіт, але його відьма поїхала лікуватись, тому він залишився сам. Хоча, дивлячись як Тибет їсть вкрадені сосиски, я все ж думаю що це якась порода демона, бо не може у kota бути стільки зубів.

У щілині біля драбини на дах живе страшидло на прізвисько Зеерліат.

Більшу частину часу воно просто сидить там і не виходить, але якщо перед щілиною поставити відкриту банку бичків у томаті і повільно повертатись, то на перефірії можна побачити як воно висуне свою величезну воронячу голову зі шістьма червоними очима, і обережно забере банку, залишивши на їх місці якусь витребеньку.

За п'ять згодованих Зеерліату банок мені дісталися: обручка, що змінює колір, трохи погнутий ключ, дзеркальце з синицями на звороті, залізна запальничка з написом «ВДД, кв19, пд1, дб»(що він означає я дізнався пізніше) та значок з драконом. Певно, шестиока ворона все ж таки колись виходила й тягла до свого гнізда блискучі речі. Цікаво, що там іще є...

На цьому дивні звірі будинку 6 по вулиці Старих Монеток закінчувались, і перед тим як переходити до його мешканців я маю пояснити кілька речей.

1. неподалік, метрах в 400, починається ліс.

2. в ночі, якщо спати з відкритим вікном у повний місяць, близько другої можна почути вовків

3. наші сусіди зліва, а саме сім'я Сіреньких-Навродських, завжди зникають за день-два до повного місяця

Я не можу довести що Сіренькі-Навродські — перевертні, але і фактів що це не так у мене нема. Але з Мартою Сіренько-Навродською у хованки на бажання я більше не граю. Вона мене навіть у голуб'ятнику знайшла!

Зина Михайлівна та Василина Петрівна — відьми. Бабусею підтверджено.

У квартирі номер 5 живе Марія. Я думаю, що Марія — дріада. Вона гарна та вирощує у себе на підвіконні купу усякого, квіти, росаду, якісь інші рослини, яких я не розгледів. Навіть моркву! Чим не дріада?

У більшості інших квартир просто живуть бабусі з дідусями, а деякі взагалі пусті. Іноді туди хтось заселяється, але через кілька днів завжди їде. Бабуся каже, що це через Актинбека. Уявлення не маю, хто це.

Що мені запам'яталось найбільше за останнє літо, так це зустріч з жителем квартири номер 19. А почалося все зі зламанного міксера.

Шось таке сталося з міксером, ні з того ні з сього почав димитись. Після вимкнення пристрою з розетки все припинилось. Бабуся Агата, вкрай відмовляючись від покупки нового міксера, дала мені пластмасову корзинку полуниці, конверт і коробку з, нещодавно, дим машиною, сказала йти до Віктора, в 19 квартиру.

Кілька разів ледь все не впустивши та з'ївши кілька полуниць по дорозі на п'ятий поверх, я врешті решт був перед дверима, у які довелося постукати ногою.

Двері відчинилися так швидко, ніби мене під ними чекали. На порозі стояв хлопець, на вигляд трохи старший від мого старшого брата, тобто шось близько студента. На пів голови за мене вищий, з довгим, зав'язаним у хвіст волоссям, з татуюваннями на всі руки та одягнений у звичайну білу футболку й адідасовські штани.

Шось з ним було не так. Ні, тобто, знайти людину, що так виглядає, у Чорних Соснах вже несподівано, але це не головне.

Я пробубнів нащо прийшов, і намагаючись зрозуміти що саме з Віктором було не так, віддав усе що було у мене у руках.

Рокер запросив мене на чай, поки я чекаю.

Квартира нагадувала музей. Що правда, я не впевнений, який саме.

На полиці череп чогось рогатого, поряд бюст Пушкіна й чорно-білі фотографії, на стіні перехрещені шаблі. У кутку рюкзак. А біля столу, на підлозі, прямокутник з ізоленти. Червоної.

Спитати я засоромився, та і з іншого боку, у бабусі в дома у різних кутках розвішані мішочки з травами, які не можна чипати, тому я просто вирішив що це шось накшталт них.

Віктор зняв пластиковий корпус з міксера, трохи покрутив його в руках і діставши зі шухляди паяльника, почав шось відпаювати.

На цьому моменті я завис остаточно, оскільки паяльника Віктор не включив. Половина відірванного дроту просто стирчала з паяльника як так і треба. Але це був тільки початок.

Далі рокер витяг з міксера згорілу деталь, після чого поклав її у якусь баночку і потряс. Не знаю, що то була за магічна баночка, але за мить Віктор дістав з неї таку саму, але нову деталь. Ще за кілька хвилин нова деталь була припаяна на місце, так само, холодним паяльником.

Як мені потім розповідала бабуся, Віктор сам не впевнений, хто він є. Знає тільки що любить лагодити речі і часто губить запальнички. Загубився в часопросторі кілька десятиліть тому, а тепер іноді існує в нашому часі, а іноді ні. Магію з паяльником та баночкою бабуся пояснила тим, що Віктор дістає речі з часу, коли вони були у потрібному стані. Не розумію, як це працює, але це було круто.

Цікаво, з ким я познайомлюсь наступного разу, коли поїду у Чорні Сосни.

РЕЦЕПТ ОБ'ЄДНАННЯ СУСІДІВ

На нашому поверсі з'явилися нові сусіди: подружжя середнього віку і їх шістнадцятилітній син. Одного ранку я їхала з ним у ліфті. Ця поїздка тривала рівно 1хв 27с, а здавалося, що цілу вічність. Та безмежність часу була нестерпною.

Коли я зайшла в ліфт, ми привіталися. Приблизно 30 секунд тривали звичні фрази, типу «Де ти вчишся?», «Як справи?» і «Як там твій кіт?» Розмова була дуже приємною... Аж до 41 секунди. Тоді новоспечений сусід видав мою улюблену фразу: «О, ти так гарно розмовляєш українською!

А ти звідки?»

Ліричний відступ: у той момент цей сусід у моїх очах був на дні Маріанської западини.

Я розсміялася радше від болю, аніж від його чарів, і відповіла: «Я киянка». Парубок не здавався: «Ну, твої батьки, мабуть, із Західної України?» Благо, тоді ми досягли пункту призначення, я поспіхом попрощалася і вискочила надвір.

Знаєте, голлівудська кіноіндустрія чудово створює ілюзію, що всі сусіди такі ж, як в американських фільмах: дружать сім'ями, разом смажать шашлики й голосують за одного кандидата.

Та що робити, якщо ти живеш не в американському кіношедеврї? Я розмовляю українською, відстоюю свої політичні погляди й не терплю хамства чи безпардонності.

Попри це, я бачу сенс у певному зближенні зі співгромадянами, хоч наш вибір мови, політичних сил і ставлення до життя може суттєво відрізнитися. Я хочу по-справжньому стати частиною нашої громади, бо переконана, що «один у полі не воїн», що лише разом ми можемо покращити простір навколо себе. То що нас, таких різних, об'єднує?

На мою думку, це — особиста свобода. Український народ століттями зазнавав поневолення, покоління людей жили в страху, й ось зараз ми нарешті вільні у своїх поглядах. В еру цифрових технологій ми самі можемо обирати людей, із якими бажаємо спілкуватися, навіть, якщо вони живуть за тисячі кілометрів. Людина не обмежена своїм оточенням, вона може змінити своє життя самостійно, незалежно від обставин чи соціального статусу. Ми поки що не можемо перенестися в інший куточок світу до однодумців через екран, але ми здатні переконатися, що близькі по духу люди існують, із ними можна спілкуватися, а значить, вони є в реальному світі також. Просто їх треба добряче пошукати. Є шанс, що «твої люди» насправді зовсім поруч.

Пригадуєте, я там щось казала про шашлики? Може, однодумці придуть на запах гарячого пляцка? Я переконана, що єдина «нейтральна територія», що зможе об'єднати людей і зробити їх хоч на мить толерантнішими, — це їжа. Так, вам не привиділося, я цілком серйозно. Саме під час харчування люди стають уразливішими і відкритішими, адже для наших предків велика вечеря з мамонта не лише втамовувала голод, але й носила ритуально-зближувальний характер. Поїдання смачненького — це спільне приємне заняття, під час якого людина розслабляється й культурно спілкується без конфліктів, бо зосереджується на апетиті. Тому всі «паті на хаті»

обов'язково мають супроводжуватися їжею задля досягнення бажаної мети — знайомства й об'єднання сусідів.
Ну що, «ударимо» по чайку, чи як?

Софія Жилінська , 10 клас

Касянчук Арсеній

ШАНОВНИЙ ДОКТОРЕ ГЕМІШУ ВАТСОНЕ!

У Парижі не вітряно. Попри військовий стан у країні, я не міг відповісти на листи, що отримав з березня. Пишу Вам з чистим розумом, якому дали тиждень відпочинку. Пам'ятаєте, чому я тут? Зі змісту телеграм, які я отримав, це не зрозуміло. Я розслідую справу вбивства німецького канцлера, розв'язка якої має дуже вплинути на майбутні військові події в Європі, що вас теж стосуються, тому чекатиму на Єлисейських полях. Є одне запитання до Вас, яке я задаю вже не вперше. Хоча й думаю, що відповіді мені чекати ще довго. З листа я дізнався: у Вас якась ахінея в стосунках з нашими сусідами. Навіть я, з моїм непростим характером та пристрастю доводити людей до «сказу», не наробив такої дурні. Я залишив Вас на декілька тижнів. Оскільки я Вам друг та живу в одному будинку з Вами, даю декілька маленьких порад, хоча й Ви самі могли додуматись, але це малоімовірно.

Отак, розпишу все у вигляді задачі, мені так буде простіше. Дано: за час мого від'їзду сусіди зазіхали на мою кімнату. Знаючи легковажну місіс Хатсон, вони не отримали надійного опору, але він нічого не значить, бо плачу я! Тому це вже окупація нашої території. Ба більше! Вони почали смітити в нашій вітальній та їдальні. У вас зникають речі. Я, мабуть, знаю, чого Ви не пишете.

Знайти: коректне мирне рішення та завершити конфлікт, який вони розпочали.

Розв'язок: я раджу почати негайно ремонт, дозволяю взяти мої кошти для наймання прибиральниці. Поставте нові міцні двері зі швейцарським замком. Ставтесь до сусідів суворо, критично, але стримано. Все ж таки ми — англійці! Не залишайте дім пустим: запрошуйте туди поважних гостей, лордів адміралтейства, політиків, людей клубу «Діоген» та мого брата Майкрофта. Еліта має значення! Врешті, зверніться до Лейстрейда. Нехай один із його полісменів частіше прогулюється біля вікон. Посадіть з місіс Хатсон квіти перед вікном, поставте вазони на підвіконня. Це дасть зрозуміти, що ми шануємо затишок у нашій оселі.

Продемонструйте свою витримку та характер, максимально дотримуйтеся свого суверенітету. Ваші оксфорди мають бути завжди чистими! Хай знають, що ми ретельні до дрібниць. Але попри все сказане, регулярно надсилайте їм вітальні листівки до їх важливих подій. Ми поважаємо культурні традиції усіх сусідів, та нехай цінують і наші.

З нами Англія!
Боже, бережи Королеву!

З повагою,
ваш друг Шерлок Холмс.

Коваленко Вероніка

Джоен Моргансен народився, щоб мандрувати крізь виміри і за своє не таке вже й довге життя встиг побачити безліч планет. Він вийшов з порталу, який одразу ж зачинився за ним, сховав просторовий пістолет і роззирнувся навколо. Це був якийсь залізничний вокзал, тож прибулець, недовго думаючи, купив квиток на перший ліпший потяг у списку відправлень. Там мандрівник познайомився зі своїм сусідом – Стівом. Він виявився доволі приятним хлопцем і багато розповів про Землю, втім не забував часом і сам задавати питання, а почувши відповідь здивовано ухкав. Щодо інших сусідів, то двох чоловіків навпроти набагато більше цікавила пляшка спиртного, аніж дискусії, а тітонька на бічній полиці одразу ж вляглася спати і відтоді шикала на хлопців, які саме знайшли тему, про яку обидва вже давно хотіли поговорити. Закінчилося все тим, що після декількох слів, які не варто озвучувати, а також погроз викликати провідника і ще кілька служб, про які ніхто вже давно не чув, юнаки вирішили, що довго розмовляти під такий акомпанемент неможливо і полягали спати. Джо було урочисто запрошено оглянути місто і вранці обидва вирушили до Стіва додому. По дорозі настала вже черга Джоена ухкати, а ще Стів розповів про «Бобрів» – спілку сусідів у його будинку і про організуванні акції — зі збору сміття, мітинги та лекції. Вони й справді виявилися приємними — віталися і всміхалися, питали про справи і взагалі повністю відповідали описам Стіва. Потім хлопці пішли у парк, який знаходиться недалеко від будинку і, судячи з напису на табличці поряд, був створений «Бобрами». Поки його друг захоплено розповідав історію парку Джо зацікавило щось на плечі у співрозмовника, він блискавично випростав руку і схопив це Щось, яке саме збиралося дати драла. Коли його долоні розтулилися, крізь пальці визирала сяюча істота. Стів дивився на це видовище здивано і трохи ображено – він бачте тут такі промови штовхає, а його друга натомість цікавить зовсім інше. Джо не звернув на це увагу, натомість промовив до істоти: «Що ти таке і що робило на плечі в мого друга?». Прозвучала досить довга пауза, але плазмова гармата на поясі у Джоена мабуть виглядала переконливо, тож врешті-решт почувся писклявий голосочок: «Ну, мене звать Нейбер Худ, але можна й просто Нейб. Я той, хто створює те, що ви називаєте сусідством» Він витяг з кишені міні-версію Земного шару, частина якого яскраво світилася. «Бачите ці точки? Вони позначають тих, хто зміг мене приручити, а це дано не кожному» — його погляд впав на пляшки, що валялися біля посаджених дерев. «То ти хочеш сказати, що сусідства залежать лиш від того, чи сподобалися тобі ці люди?» — обурено перебив його Стів. Нейб скривився: «Звичайно ж ні. Це залежить від вміння людей комунікувати, розуміти і допомагати. Таким я легко даюся в руки. Я бачив бабусю, яка спекла пиріг для кожного на вулиці, куди вона переїхала». «Ну, пироги це звичайно круто, але ж сусідства бувають не лише між квартирами. Як ти вирішуєш стосунки між країнами-сусідами?» — прийшла і черга Джоена задавати провокаційні питання. «Тобі як щось, то все одразу» — буркнув Нейбер — з країнами все набагато складніше. Ну, по перше їх управління має бути «світлим», — якщо влада однієї

країни не хоче бути гарними сусідами, то іноді навіть людям не вдається щось змінити у загальному плані. Та без людей тут теж не обійтися – якщо більша частина населення «темна», то про які стосунки може йти мова?» Хлопці здивовано презирнулися, аж раптом Нейб вистрибнув із рук Джо і зник у кущах, лишивши по собі лише дивну історію. А міф це чи правда, реальність вирішувати не мені.

ТЕПЕРІШНЄ, МИНУЛЕ ТА МАЙБУТНЄ

Давним-давно, ще за царя Панька, було собі три села: Минуле, Теперішнє і Майбутнє. Села були не просто сусідами, а ще й братами, батьком їх був сам Час. Суперечки та розлад панували між селами. Майбутнє і Минуле силкувалися нав'язати свою першість та значимість один одному та показати батькові, хто головніший і розумніший, а ось Теперішнє намагалося не сваритися, розуміючи наслідки подальших сутичок. Люди у Майбутньому тільки і жили, сподіваючись на щасливу долю попереду, забуваючи про сьогоднішній та вчорашній день. Вони нічого не робили, жили у мріях та люто ненавиділи жителів своїх двох сусідніх сел, заздрили найменшим успіхам побратимів. Вважали, що без них не зможуть існувати інші, бо все завжди залежить від Майбутнього. Люди у Минулому не були кращі. Ці ж марили тільки далекими днями, залишаючи свої душі десь давно у часі. Вони не сприймали мешканців Майбутнього і Теперішнього, ставлячи себе вище за інших. На їх думку без Минулого не могло бути Майбутнього та Теперішнього, тому вони і є найголовніші. Теперішнє ж стояло осторонь конфлікту, не втручалось, що теж було помилкою. Тут люди жили краще, жили тут і зараз, не переймалися вчорашнім чи завтрашнім днем. Думали, що не можна стояти на місці, фантазувати про майбутнє та нічого не робити, не треба поспішати та подаватися невчасно вперед. Знали: усьому свій час. Але зневажливо ставилися до давніх часів та ілюзійного Майбутнього, тому мирити братів Теперішнє не хотіло. Довго дивився на це батько-Час, сподіваючись на примирення синів, але в один прекрасний день не витримав. Зібрав він усіх трьох і сказав: – Сини мої дорогі, а чи знаєте ви, з чого я вас створив? Переглянулись брати з подивом та зажадали пояснень, бо ніколи не замислювалися над цим питанням. Батько продовжив: – А тож послушайте, та й може наука якась буде. Було три матерії, так як і вас троє: Цілісність, Єдність і Взаємодія. Одна без одної існувати не могла, вони були початком усього насущного. Це ваші матері, попередниці. А тепер уявіть, що одного з вас не стало? Вирази обличчя братів різко змінилися, а мудрий Час продовжив: Розумієте, зникли б й інші. Чому ви сваритеся, бажаючи один одному зла? Не стане Минулого — не з'явиться Теперішнє та Майбутнє, зникне Теперішнє — забудеться Минуле та навіть не народиться Майбутнє, а якщо залишиться лиш воно, то ані Теперішнього, ані Минулого не настане, і Майбутнє в той же час зникне. З тих пір брати-села помирилися, зрозумівши масштаби проблеми. й ніколи більше не сварилися. Не живіть якимось одним часом. Не забувайте свою історію, бо завдяки минулому ви ті, ким є зараз. Не важливо які там були проблеми, це треба пережити. І без різниці в якому із сіл ви живете: Минулому, Теперішньому чи Майбутньому. Головне — поважати своїх сусідів, бо без одного з них не буде ані вас, ані всього світу. Минуле... Теперішнє... Майбутнє... Ці періоди-сусіди циркулюють, породжують один одного, переходять одне в одне, і назва тому — Життя.

**Робота на конкур «антитворів» у рамках проведення
ІХ Міжнародного фестивалю «Книжковий арсенал»**

**Ладиченко Олександри,
учениці 10-А класу ЗСШ № 90 м. Києва**

СУСІДСТВО: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ

Якщо запитати старше покоління про те, чи знали вони своїх сусідів, та як часто спілкувались з ними, швидше за все почувеш: «Ми приятелювали» або «Часом балакав з ними». Вони не забули як двір та його громада були схожі на вулик – гомінливу, працьовиту, барвисту сім'ю. Ще кілька десятиліть тому люди знали сусідів не просто в обличчя, а навіть могли розповісти кілька цікавих історій з їхнього підспідку. Новини і плітки блукали від свідка до випадкового охочого послухати, і далі, куди вітер віє — сарафанне радіо у всій його красі.

Що ж зараз? Не кожен пригадає ім'я чи хоча б зовнішність свого сусіда або сусіди. Ми у темпі вальсу простуємо до якнайбільшого усамітнення. Усе частіше прагнемо залишитися наодинці і ховаємося від будь-яких контактів з навколишнім середовищем. З чим пов'язано те, що людина — істота соціальна, бажає бути подалі від того соціуму? Можливо, так сталося через те, що у наш час на людину звалюється купа інформації. Більше, ніж будь-коли. Нескінченний потік новин забиває нашу голову так, що мізки ллються через край. У наслідок цього, надмірне моральне навантаження змушує людину ізолюватися від будь-яких інших джерел інформації, одним з яких можуть стати сусіди.

Невже приємне співіснування і спілкування між тими, хто живе поруч, кане в лету? На мою думку — ні. Просто, найімовірніше, дружні стосунки перейдуть у товариські або партнерські. Сусідство будемо використовувати не задля створення друзів і сім'ї, а для більш прагматичних цілей. Уже зараз практикують об'єднання сусідів у громади, які зможуть вплинути на добробут місця свого проживання. Яскравим є приклад району одного з міст США, де люди влаштували чергування аби слідкувати за безпекою вулиць. Поступово, люди почали ближче знайомитись один з одним і допомагати у щоденних справах тим з них, хто не міг зробити їх сам. А в Києві існує ЖК «Кримський квартал», власник і забудовник якого, Михайло Джамаль, власноруч добирає собі сусідів з поглядом на життя, схожим на його власний, створюючи дружну спільноту. Отже, у цих стосунках є місце приязні, дружбі, взаємодопомозі, чомусь більш високому ніж власна вигода. Проте, пріоритетом, на мою думку, буде саме партнерство. Ви не зобов'язаний бути найліпшими друзями із своїми сусідами, але побудова здорових взаємин стане запорукою поліпшення рівня соціального життя навколо Вас.

Чи є щось, що можна зробити аби люб'язні сусідські стосунки стали реальністю? Я вважаю, що їх основою має бути повага до особистих меж людини і її власного простору. Якщо ви партнери, а не друзі, то варто пам'ятати про це і не поводити себе по-панібратськи. Ні в якому разі не нав'язувати свою думку, допомогу чи рекомендацію. Бути уважним до прохань інших. Згадати елементарні правила етикету, якщо ти, часом, не використовуєш їх у повсякденному житті, та дотримуватись їх. Взаємини

потребують важкої праці, в першу чергу над собою. І це стосується обох сторін. Але якщо очікуєш людяних стосунків з тим, хто живе поряд, маєш трошки напружитися і докласти зусиль. Мені здається, така поведінка має дати плоди у вигляді гарного ставлення сусідів до один одного. Я впевнена, що сусіди, то реальність і сьогодення. Майбутнє за країнами, у яких є дружні сусідські громади, які вживають заходів для покращення добробуту навколо себе. Але така реальність потребує ініціативності та плідної спільної праці. Світ починає змінюватись, коли змінюємось ми. Партнерське сусідство дозволить нам змінити спочатку двір, потім район, а згодом і всю країну.

СУСІДИ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Сусід... Таке знайоме слово. Коротке. Якесь тихе: з трьох приголосних звуків у складі — два однакові глухі. Нічого особливого. Але це тільки на перший погляд. Скільки пояснень, сюжетних ліній для творів різних жанрів, гаму почуттів, низку асоціацій і навіть рим містить це маленьке слово. Усе переплелось в ньому: і реальне, і міфічне.

Люблю поезію. А який же вірш без вдалим рим? Якби треба було написати не антитвір, а оду сусідові, то мені Муза зразу підказала би:

«Сусід-слід». А й справді (відпускаємо Музу до інших поетів і вмикаємо логіку): сусід — той, хто мешкає поруч, значить, лишає по собі якісь сліди, помітні іншим. І не тільки реальні, як то «милі овечки» і «чудернацькі квіти» (ой, вибачте, моя Муза повернулася) — патьоки на ваших новеньких шпалерах від їхньої переповненої ванни.

Або пакет зі сміттям (а це вже зовсім не поетично), що несила було донести хирлявому сусідові до «пункту призначення» і залишено на вашому поверсі. Особливо це впадає в око й у ніс спекотного серпня, коли «зіркою» будь-якого столу стає соковитий кавун.

А щодо міфічних слідів... Це тільки мені у слові «сусід» чується нота «сі»? Чарівна тоненька (наче кришталевий дзвоник) нотка, яка з «легкої» руки сусідів-меломанів перетворюється опівночі на музичних жаховиськ. І, здається, від їхніх співів прокидається навіть нещасний персонаж із відомого фільму за романом Ільфа і Петрова і молить: «Ну дайте же людині поспати!»

Вигаданому, хоча й бідному, герою кінострічки добре: на актора, який його грає, накладають грим фахівці. А ось на тобі слід пізніх сусідських паті залишається неприхованим, бо ти не кіноактор.

І ви знаєте, коли намагаєшся через ту музику докричатися до совісті сусіда, вона тебе не чує. Мабуть, у навушниках. Звісно, бо це ти за «товстою» стінкою, а око від високих децибелів смикається. А уявіть совість: вона ж, бідненька, зовсім поруч, у самісінькому «музичному вогнищі». Напевно, оглухла.

Тему «Спільнокореневі слова» я пам'ятаю навіть після жажливої ночі. Та в такі хвилини раптом спадає на думку: «А чи не "рідня" слова "сусіди" і "сідниці"? Бо мають спільний корінь — "сід"».

Палко мрію, щоб сусіди не поверталися один до одного отим м'яким місцем, що протилежне до голови. А думали саме нею. Перефразую відомий вислів: «Свобода одного сусіда закінчується там, де починається свобода іншого». Шановні, будь ласка, пам'ятайте про це! І користуючись нагодою, хочу вибачитися перед вами за ті моменти, коли я (як сусід) для когось із вас ставав «спільнокореневим словом» до тієї частини тіла, що згадувалася вище.

«Нумо жити дружньо!» — повторював добрий сусід кіт Леопольд (хоча із гострими кігтиками). Бо життя таке коротке... І мені тут Муза, що знову підказала нову промовисту риму до слова «сусід» — «Аїд». Кажуть (може, і міф), неабиякий відсоток нещасних мешканців Підземного царства складають саме погані сусіди. Воно вам треба?

**Заявка на участь у Конкурсі для школярів «Антитвір»
Книжковий Арсенал
«Сусіди: міф чи реальність?»**

Мельгунова Ельвіра Євгенівна

НЕ БУВАЄ НІЧОГО НЕМОЖЛИВОГО

14 лютого

...Еля це гарно придумала — я радий, що взяв участь у цій акції.
Печиво дійсно було смачне — не дивно, що його розкупили так швидко...

14 березня

Знов заходила Ельвіра — розповідала, що м'язи болять нестерпно. Навіть не змогла мені воду принести. Я обійдуся, а сусідка моя молодчинка — таки виборола перше місце...

28 серпня

Речі складені. Віка допомагала їх купувати. Завтра відлітаю. Невже я увійду через півроку у свою квартиру власними ногами?..

Не розумієте, до чого я веду? Тоді я розпочну з початку. Це — сторінки щоденника мого сусіда. Я, звісно, знаю, що погано вчинила, прочитавши декілька сторінок. Але коли я поливала квіти — блокнот був розкритий, і я помітила своє ім'я. Тому не втрималася — поцікавилася, що він про мене написав.

«Він» — це мій сусід, і він — інший. Ні, Олег не іншої національності або кольору шкіри. Він — інший, бо інвалід, тобто людина з особливими потребами, як зараз говорять. Уже три роки він прикутий до візка внаслідок страшної аварії. Йому зламало тазово-стегнову кістку у трьох місцях, і після цього лікарі констатували, що він ходити вже не зможе. Доволі успішну кар'єру монтажника спецобладнання, звісно, прийшлося покинути. Вдома він тепер працював диспетчером у службі таксі. Взагалі йому чомусь не щастить ще з дитинства — рано лишився батьків, ріс у сиротинці... Може, він з тих, хто народився під нещасливою зіркою? Всім його було шкода. Молодий хлопець — йому лише двадцять п'ять «з хво-стиком», а він майже не виходить з дому, тому що з дев'ятого поверху не розженешся, бо в наш старий ліфт його візок ледве втискується. Тому моя мама постійно була у нього — допомагала по господарству: готувала поїсти, прибирала, ходила за питною водою. Вона і мене доволі часто гукала з собою, але мені було нецікаво. Як і майже всі підлітки мого віку, я хотіла «посерфити в неті», погуляти, подивитися телевізора. Так що до, так би мовити, «недолюдини» мені було байдуже. І що мама у ньому знайшла!? Чого вона доволі часто сидить у нього? Чесно сказати, у мене навіть ревності були, бо мама, мені так іноді здавалося, йому приділяє уваги більше, ніж мені, власній донці.

І ось настав той день, коли мама на три місяці від'їжджала до іншого міста на курси підвищення кваліфікації. Вона ще задовго до цього розповідала мені, що хоч я вже і доросла дівчинка, але бути вдома сама не зможу. Тому до нас приїде бабуся, буде допомагати мені по дому. Але

«найстрашнішим» було те, що тепер саме мені потрібно було приглядати за Олегом. Я просто мовчки слухала і з усім зовні погоджувалась. Мама мені дала навіть розпорядок дня «недолюдини». «От навіщо воно мені потрібно?!» — обурювалася я. Але треба було це робити.

Мама поїхала, я проводила її до таксі, а сама піднялась додому. По розпорядку дня у Олега йшов сніданок. Я, переступаючи через свою величезну ліню та небажання бачити сусіда, приготувала йому яєчню і погукала до столу. Мені було зовсім нецікаво, як у нього справи, які в нього плани на сьогодні, як його самопочуття. Тому я просто «сиділа в телефоні» і навіть не піднімала на Олега очі, поки не згадала мамині слова: «Будь чемною дівчинкою! Поспілкуйся з ним, тобі сподобається». З неохотою я почала задавати банальні питання про життя-буття. І він, мабуть, відчувши мою байдужість, відповідав односкладово. «Цікавий співрозмовник...» — подумки посміхнулася я. Переступаючи через ліню та некомфортну погоду (було дуже спекотне), я вивезла його на прогулянку. Він хотів у магазин — за покупками. «Що ж, — думала я — купимо щось таке, щоб завтра не треба було “опікуватися”».

Олег, мені здавалося, цілу годину водив мене (точніше, я його возила) з відділу у відділ. Та ще й після цього мені довелося тягнути важелі торби! Мене це дуже дратувало. Але я була «чемною дівчинкою» і, стиснувши зуби, робила все, аби догодити сусідові і домовитися, що завтра я вільна. На моє питання, чи потрібне щось йому завтра, Олег відповів: «Гадаю, що навіть через два дні нічого не буде потрібно...» Я зраділа — два вільних днів!

Але дивно — через день я не витримала, бо мене гризла совість. Я згадували сумні сині очі Олега, його сумну посмішку... Дозвіл «не приходити» дзвенів у моїй голові. Коли ми з бабусею приготували борщ, я вирішила пригостити сусіда та повечеряти з ним. Приходжу — бачу, що він сидить біля вікна з фотоальбомом в руках. Розглядає знімки, де він ще здоровий, і майже плаче. Тоді мені стало по-справжньому жаль його (хоч мені, я гадала, це не притаманне). Я заспокоюю його, та переводжу тему розмови в інше русло. За вечерею Олег почав розповідати мені про своє життя до аварії, та про те, як воно змінилось після трагедії. А я натомість (сама не знаю — чого це!) розповіла про своє. Так йшов день за днем. Я почала все частіше знаходити вільний час, ходити до Олега навіть «у гості», а не тільки допомагати. Це було навіть краще, бо за прибирання він мені багато разів пропонував гроші (цікаво, а мамі він також пропонував?). Я, звісно, не погоджувалась їх брати... Так і пролетіли непомітно три місяці. Мама нарешті повернулася додому. Боже, як же я за нею сумувала! Коли мама почала збиратися до Олега, я її зупинила: їй треба відпочити, я піду сама. Бачили б ви цей вираз здивування на маминому обличчі. Коли я повернулась додому, то розповіла, що ми з Олегом дуже гарні друзі, що між нами багато секретів і спільних ідей. Яких саме — поки що таємниця... Восени я рідше заходила до Олега, але коли вдавалося, ми з ним готували смаколики, іноді він допомагав мені з «точними науками». Як і кожного року, в усіх школах міста почалася акція благодійного фонду «Від серця до серця». Діти та дорослі готуються до ярмарку — власними руками виготовляють солодоші, продають іграшки, журнали, книжки, щоб отримані гроші віддати цій організації. Вона, у свою чергу, допомагає людям із різними вадами здоров'я. Я долучила до цієї справи Олега. Напередодні ми з ним готували наші фірмові кекси та печиво з білою кокосовою

стружкою.

Після чергової ярмарки я приходила до Олега і доповідала:

– Усі були в захваті! Наші смаколики були продані буквально в перші хвилини.

Олег радів: це було видно по його щирій усмішці і світлу в очах — вони вже не сумні. У березні я інформувала сусіда:

– Мені запропонували взяти участь у благодійному марафоні.

– Пречудово, дуже радий за тебе! Я теж хотів би... — і в Олега одразу зіпсувався настрій.

– Не сумуй, я упевнена, — ти зможеш колись.

– Але як ти собі це уявляєш?! — майже нагримав він на мене.

– Заспокойся, я в тебе вірю.

В той час у мене вже була ідея, як допомогти гарній людині з нелегкою долею. Я дізналася, що вилікувати його можна, зробивши декілька операцій у Німеччині. Грошей на це зібрати було просто неможливо. І довго.

А головний приз у марафоні — волонтерська допомога нужденним.

Коли настав день забігу, я дуже хвилювалася — мені просто необхідно було перемогти! Тож я бігла з усіх сил, не дивлячись на піт, що заливав очі, на кольки у боці.

Тоді я перемогла! А потім Олег був у Німеччині, а я поливала квіти у його квартирі та з нетерпінням чекала на його повернення. Часто ми спілкувалися по скайпу. Я бачила, як він вперше підвівся на ноги.

Я бачила його обличчя: крізь біль воно все ж було натхненним.

Я з часом зрозуміла: щоб змінитися, людині потрібно не так багато часу.

Мені вистачило тижня. Я переборола свою ліню, потоваришувала з гарною людиною і тепер, згадуючи те слово «недолюдина», навіть подумки дуже соромлюся, що могла говорити такі слова! І взагалі, я вважаю, що не буває нічого неможливого, якщо це стосується відносин між людьми!

Музикантова Катерина

«Ми самі заводимо друзів,
самі створюємо ворогів, і лише
наші сусіди – від Бога»

ЧЕСТЕРОН ГІЛБЕРТ КІТ

Кожного дня дивуюсь, наскільки ми та наше майбутнє усе ж таки залежать від минулого. Люди часто питають: «Чому ти така?». І завжди відповідь я знаходжу саме у своєму дитинстві. Може, ви позаздрите, а може і ні, але цей період мого життя був найяскравішим і найщасливішим, що могла мати маленька дівчинка.

Коли ти живеш у приватному будинку — ти швидко зможеш знайти якесь цікаве заняття. Але найголовнішим скарбом для мене була моя вулиця — Рижська. Завітавши до нас, ви нізащо б не потрапили на звичайну вулицю з сірими будинками, бо цю частину міста від смутку та самотності захищали п'ятеро маленьких героїв. Ми ніколи не були один одному братом чи сестрою, нас не пов'язували родинні зв'язки. Але ми були сусідами і завжди захищали наш куточок.

Кожен ранок один з нас прокидався якомога раніше, підходив до будинків своїх товаришів і починав вигукувати наші імена. Зазвичай, цю роботу виконував наймолодший з нас. Після цього, у нас був цілий день для різних занять. Головне — мати фантазію і придумати щось нове.

Наприклад, нам дуже подобалось організовувати змагання на наших залізних конях — велосипедах. Для цього ми навіть робили оголошення та розробляли план подарунків кожному з учасників. Були і шоу талантів, і маленька крамничка з нашими іграшками, і навіть шоу «Останній герой». Але головна частина дня — вечір, коли ми виносили біле простирадло, вішали на чийсь паркан (а це було дуже складно вирішити: кому бути героєм цього вечора) і виносили головного члена нашої банди — діaproектор. Мабуть, це дивно, що діти 21-го століття знайомі з ним, але завдяки нашим батькам він замінив нам навіть кінотеатр. Усі разом ми зібрали дуже велику колекцію цікавих фільмів.

Але наскільки здивованою була дівчинка з великими очами і довгими косичками, коли дізналась, що, насправді, не усі сусіди можуть бути настільки добрими та турботливими. Одного дня і моя маленька казка зламалась, мені довелось зняти рожеві окуляри і вивчити ще один новий урок. Сусід, який жив поруч з нами вже дуже багато років, захотів забрати усе, що ми маємо, бо, як ми знаємо, сусідська корова дає більше молока. За мить, наша дружня вулиця спорожніла, а сміх лунав тільки в наших спогадах.

Я вірю, що одного разу ми усі зустрінемося і будемо згадувати наші дитячі пустощі, робити секретні бази та розраховуватись листям дерев. І все це буде на нашій улюбленій вулиці Рижська.

Музикантова Катерина
Луганчанка

Партицький Віталій

Люди – соціальні істоти, які співіснують уже багато тисяч років. І весь цей час поставало питання: чи варто зближатися зі своїми сусідами, чи потрібно відгороджуватися від них.? Королівства об'єднувалися в імперії, торгові компанії боролися з конкурентами за першість у ринку, і є ще багато інших прикладів взаємовідносин людей.

Я вважаю, що людям потрібно зближуватись зі своїми сусідами, об'єднуватися з ними, щоб облегшити повне складнощів життя.

По-перше, як вже було сказано, люди – соціальні істоти. Ми так чи інакше контактуємо з іншими представниками нашого виду, а тому не можемо просто відмежуватися від усього живого. Наші сусіди, як люди, що завжди поруч, можуть стати вірними друзями, у яких в разі потреби можна попросити допомоги. Українці з початку своєї історії, жили переважно в сільській місцевості, де добросусідство було необхідною частиною їхнього життя. Бо тільки злагоджене взаємовідношення сусідів може вирішити багато людських проблем.

Прикладом того, до чого можуть привести незлагоджені відносини між сусідами є «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького. По ходу сюжету твору, батько сімейства розмежує землю на дві частини, що зробило його двох синів сусідами. Вони часто сварилися і не могли прийти до спільної мови. Дійшло до того, що сім'я не могла поділити грушу. Та, мабуть, на щастя, груша всохла і Кайдаші змогли помиритися. Така коротка розповідь навряд чи дозволить зрозуміти всю глибокiсть твору, але суть в тому, що сварки, відмежування, погіршення взаємовідносин, що ускладнює їх відновлення, може привести до небезпечних ситуацій і їхніх наслідків. По-друге, сусідство може поєднати дві сім'ї, можливо три, але існують об'єднання цілих сіл, районів, міст. Люди зрозуміли, що таким чином можуть полегшити своє життя, і покращити свій духовний і матеріальний стан.

Прикладом цього можуть бути українські села і районні центри, що об'єдналися, як сусідні населенні пункти. Таким чином, після децентралізації, податки, які платять місцеві робітники, не переходять від рук в руки, і залишаються там же. Тому такі об'єднання активно розвиваються і більшість з них вже не виглядає, як звичне нашому оку, побите забуте сільце. Людям не хочеться полишати свого дому і переїжджати до міста, тому що своїми руками і спільними зусиллями вони можуть зробити його набагато кращим. З цього зрозуміло, що подібні сусідські об'єднання мають більший економічний потенціал, ніж у більшості міст.

Отже, людям потрібно бути відкритими до взаємовідносин і не відмежуватися від своїх сусідів. Люди самі собі полегшують і ускладнюють життя. Але в згуртованому суспільстві набагато легше переживати різні проблеми та складності нашого існування.

ТАКЕ СОБІ СУСІДСТВО

Сила зграї — вовк, сила вовка — зграя. Чудовий вислів, який, на жаль, у нашому з вами, любі читачі, сьогодні, дуже активно втрачає свою актуальність та вкладений в нього колись, давно, сенс.

Про вовків та їх згуртовані зграї сьогодні, хіба що, в мемах згадують, але суть не у цьому. Найголовніше те, що разом з активним розвитком ІТ технологій, з'явилися можливості співіснувати не тільки у реальному світі, а ще й у цифровому, але, як нам відомо, у медалі завжди є дві сторони.

На жаль, навіть при найоптимістичнішому баченні буденного світу у 2019-му, неможливо заперечувати той факт, що люди у суспільстві мало довіряють одне одному, а геометрично прогресивне зростання популярності інтровертного мислення, у купі з максимально комфортними для замкнення у собі персональними гаджетами, не просто посилюють вплив ідеології відгородження себе від світу, вони штовхають її вперед.

У сучасному світі діджиталізація вже встиг поглинути майже всі сфери життя: від спрощення життя жінкам із найдавнішою професією до торгівлі акціями та створення нових валют. Цифрові технології створили, фактично, новий всесвіт всередині нашого власного, тим самим надали змогу людям гуртуватися за інтересами та потребами, незважаючи на далекі відстані та можливості особистих зустрічей. Технології подарували нам нове бачення терміну «сусідство», про доречність використання якого поговоримо трохи пізніше. Якщо провести паралелі зі первозданним середовищем існування сучасної людини, то стає чітко зрозуміло, що всім знайоме та звичне сусідство, у фізичному його значенні, мімікрувало під нові, онлайн реалії, та набуло інакшої форми, відповідно, змінилося звичне ставлення до цього явища.

Але чи можна вважати таке співіснування сусідством? Що взагалі значить «ближній» або «сусід»? Технічно, усі земні люди одне одному ближні, бо мешкають на одній планеті, але якщо замислюватись менш розпливчасто, то все одно постає питання: відколи людину можна вважати своїм сусідом? Наприклад, мешканець сусіднього поверху такий самий сусід, як той, хто живе за стіною. Так хто ж з них більше сусід? Той, хто живе поряд? Тоді безхатченки взагалі сусіди ледь не всім жителям міст. Ну, добре, нехай сусід — це той, хто існує поряд з тобою, виходить що тоді можна вважати сусідом й людину, яка підписана на ту саму групу в соціальній мережі що й ти, бо ви технічно «мешкаєте поряд», тільки в комп'ютерному світі. Але парадоксальність цієї теорії проявляється тоді, коли змінна місця проживання цього «електронного сусіда» набуває значення координат, наприклад, іншого материка. І це одне з найочевидніших протиріч. Виходить, що співіснування в інтернет-мережі можна вважати таким собі ілюзорним сусідством, при якому користувачам лише здається, що вони поряд.

Ця ілюзія, насправді, є як перевагою, так і серйозним недоліком. Таким чином, абсолютно незнайомі люди, об'єднані спільною метою, можуть знайти спільну мову і вдало кооперувати, але інтернет-сусідство, завдяки останнім трендам та тенденції якомога краще захищати користувача, у тому числі й від витоків інформації щодо місця його перебування, не дає змоги оцінити можливість зустрітись з цією людиною у реальності. Так, мамин хакер може не роздумуючи відправити полум'яний привіт «комусь», випадково обмовившись і видавши коронну фразу, яку знає весь район, а потім сильно здивуватись, коли цей «хтось» назве точне місце його проживання, і через десять хвилин виявиться, що цим «кимось» насправді був гопнік із уже дійсно сусіднього під'їзду.

Повертаючись до «Інтроверт вайбс», розуміємо, що людина фактично іде проти своєї природи, тому що від початку існування була соціальним створінням. Але в інтернеті, та тісно пов'язаною із ним культурою «Андеграунду» останнім часом стає все більш популярною тема замкненості у собі, і мережа, начебто, на це суттєво впливає, причому на користь відчужених особин. Ці персони навіть пишаються своїм неофіційним статусом, але самі, не усвідомлюючи цього уже давно належать до великої згуртованої махіни. Я навіть помітив, що будь-яке раптово популярне явище, як наприклад, «Хіпстерство», спочатку прагне йти проти системи, а потім не помічає, як стає її втіленням.

Ретельно проаналізувавши мережеве життя, можна зрозуміти, що сусідства, як такого, у кодовому світі першочергово не існувало, але в результаті бурхливого розвитку інтернету, людство досягло зсуву парадигми. Тож поняття «сусідства» наразі знаходиться у невизначенній фазі, і поки що рано остаточно казати, чи є в он-лайн співіснуванні сусіди.

Ставенко Анастасія

«"Вороги" і "сусіди" — однозначні поняття в древніх мовах». Я вважаю, що цей вислів пасує героям повісті-хроніки І.Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я». Не можна виправдовувати чи засуджувати когось з них, бо у сварці завжди винні обидві сторони конфлікту.

Сусіди є майже у кожної людини, але у сучасному світі відносини між ними розділяються парканом чи стінами квартири. Та сім'ям Кайдашів у ті часи було дедалі скрутніше, бо крім землі і матеріальних благ доводилося ділити ще й сіни. Не кожна людина зможе жити поряд зі своїми родичами та їх сім'ями, бо схожі темпераменти і спільні проблеми можуть також стати причиною багатьох сварок. Це добре простежується у Карпа й Лавріна. Мені здалося, що вони дуже схожі на свого батька, який в усьому слухав дружину, та часто не міг себе проявити як голова сім'ї. Через це автор головну увагу приділяє жінкам, які могли посваритися через будь-що і налаштовували своїх чоловіків один проти одного.

Щоб розібратися у сусідстві героїв твору та причинах їх чвар, насамперед потрібно осягнути причини конфліктів між ними. Зі змісту повісті очевидно, що майже всі причини мали матеріально-побутовий характер. У ті часи люди жили бідно і кожен прагнув до кращого життя, а як відомо, «на сусідський яблуні, навіть яблука смачніші». Приватна власність морально губить людей, вони стають жорстокими і грубими, їх багатий душевний світ поступово закриває темрява. Цікаво, що у родини Кайдашів був реальний прототип-сім'я Мазурів, які також мали дурну славу через постійні сварки. З цього випливає, що такі стосунки між сусідами-родичами реально існували і були важливим питанням навіть тоді.

Головним героям було б цілком можливо порозумітися, але через їх егоїзм вони не хотіли навіть чути один одного. На жаль, Маруся в прагненні бути панною хоча б у своїй родині зайшла надто далеко і не змогла зберегти справжні родинні цінності. Я вважаю, що саме вона була провокатором сварок, адже повсюди намагалася ткнути носом своїх невісток. Щодо Мотрі, то вона постійно мстила свекрусі за таке зневажливе відношення до себе. Хоча вони і були сусідами, Маруся постійно лізла у її родину, і це не могло не дратувати. У народі говорять, «хороший сусід той, хто посміхається вам через огорожі, але не намагається перелізти».

На початку антиподом до Мотрі була Мелашка, та й та не змогла довго терпіти таке сусідство. Незважаючи на те, що Кайдашиха точила Мелашку, «як вода камінь», а Мотря «підкопувалася під неї, мов річка під крутий берег», вона все ж спочатку намагалася порозумітися. «Важко бути хорошим сусідом у поганому сусідстві» — говорив В.Касл. На жаль, Мелашка все ж потрапила під вплив своїх сусідок і стала їх копією.

У висновку хочу додати, що іноді краще відмежуватися, ніж об'єднуватися, бо, на жаль, є люди, котрі ніколи не зможуть порозумітися. Краще зовсім жити окремо і не псувати життя один одному, якщо сусіди не можуть порозумітися і об'єднатися, щоб жити у мирі і спокої.

СУСІДИ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Для себе мені складно визначити, хто є сусідом. Батьки кажуть про сусідів по поверху, по дому, по садовій ділянці (типу дачі). У бабусь і дідусів сусіди — це взагалі основне коло спілкування. Але якось всі ці характеристики не сприймаються. Ну, не хвилюють мене поки побутові проблеми, а значить — я не сильно і звертаю увагу на таку категорію людей, як сусіди. Чи означає це, що у мене немає сусідів? Є, звичайно! Це сусіди на сторінці в інстаграм, або в групі в вайбері. І тут, напевно, як в житті. Хтось комусь подобається, а комусь ні, хтось хоче подивитися на сторінку свого віртуального сусіда: як він там провів весняні канікули, куди з'їздив, в Єгипет або в Дубаї, які у нього нові кросівки, і скільки, цікаво, вони коштували? Подивилися? Позаздрили? Ну да, прямо як наші дідусі і бабусі підглядали у вікна до сусідів, обговорювали новий килим на стіні чи кольоровий телевізор. Я спитав у них, навіщо вони це обговорювали. Змінюється реальність, стираються кордони, але сусіди залишаються. Хочеш спілкуватися, щоб не стати психопатом-одинаком? Тоді доведеться самому вибрати сусідів і вибудувувати з ними стосунки! Тим часом мені ближче віртуальне спілкування. Це не фізичне сусідство, де так вийшло, що у тебе за стіною оселилася «шкідлива бабка», у нас є вибір, ми вибираємо хто буде нашим віртуальним сусідом. Комусь подобається мода, хтось вподобає музику, комусь гаджети, і ми обираємо собі «громади» за інтересами. Але ми живемо не в одній віртуальній «громаді», ми міняємо «громади», присутні в декількох одночасно. Нам здається, що в віртуалі можна набагато більше ніж в реалі; нам здається, що це так, тому що ми думаємо, що наслідків менше, і дозволяє розслабитися, не стримуватися. У віртуалі отримати в лоб складно, фізичного болю немає. Але все одно хочеться з кимось, поділитися тим, з чим не хочеться ділитися з іншими, створити своє вузьке коло. Так що, я думаю, форми з часом змінюються, а якісь принципи залишаються. Ми відбудуємо віртуальний онлайн світ за принципами реального світу.

А в реальному світі мало хто може прожити своє життя відлюдником, якому ніхто не потрібен. Так чи інакше, або ми намагаємося знайти сусідів, які влаштовують нас, або життя сама дає нам сусідів, і ми змушені створювати «зону комфорту» (модне сьогодні вислів) у стосунках з ними. Я не знаю, як робиться ця «зона комфорту», але, напевно, діють якісь правила, домовленості, які влаштовують багатьох, але не всіх. Звичайно, добре говорити про стратегію win-win, коли всі у виграшній ситуації, але говорити про це можна тільки з тим, хто розуміє, про що мова, а таких не багато. Багато «стратегій» - це наші побутові домовленості, а якщо комусь складно зі стратегіями? Ти мені допомагаєш з біології - я тобі допомагаю з алгебри. Ти не чіпаєш мене, і я не чіпаю тебе. Схоже на win-win. Ми домовилися, що не лаємося або домовилися не смітити, прибирати екскременти за своїми собаками, жити в чистоті, або не користуватися пластиком, бо будуть погані наслідки для навколишнього середовища. Ось тобі і загальні цінності, і домовленості. Без них ніяк. Є поганий хлопець в сусідньому класі, цінностей загальних немає, домовитися не

виходить, ну не кидати ж школу? Тут вже вирішуйте самі, може змінити щось у своїй поведінці, поміняєте якісь своїм правила, може підете на конфлікт, але рішення знайдеться. А наскільки зближуватися з сусідом – кожен вирішує сам, головне, щоб було комфортно тобі. Ну і, бажано, не забути про комфорт сусіда. Поки мої найкращі сусіди – мама і тато, трошки бурчать, не зовсім мене розуміють, але мені з ними все одно комфортно, ну і я їх люблю. Може це і є гармонія, до якої треба прагнути скрізь?

Будинки-сусіди. Ну тут частина питань до архітекторів, щоб вони були і схожими, і не схожими одночасно, але не дратували зовнішнім виглядом. А частина питань до людей в будинках. Звичайно, є написані на папері правила поведінки в кварталі будинків-сусідів. Але краще, щоб всі ці правила не залишалися на папері, а сприймалися, а ще краще, щоб доповнювалися іншими взаємними правилами і домовленостями.

А якщо говорити про міста-сусідах, країнах-сусідах? То тут складніше, більше людей, більше різних факторів, що впливають. Але думаю, що принципи ті ж – спільні цінності, інтереси, взаємні і взаємовигідні домовленості. І добре б щоб це все працювало при зміні зовнішніх умов, дозволяло б, наприклад, під час нападу агресора встати як один на захист, а не обговорювати хто що повинен. Тому вибудовувати такі речі набагато складніше.

А колись постане питання як бути з планетами-сусідами? Ну добре, якщо мова йде про Землю і Марсі, заселеними людьми. Напевно, принципи залишаються ті ж. А ось з інопланетним, що не гуманоїдним розумом навіть не знаю, як все буде. В одній фантастичній книзі, висловлена теорія, що такі цивілізації повинні ховатися одна від одної, бо не знають і не розуміють цілей, принципів іншої невідомої цивілізації. Такі собі таємні сусіди. А якщо виявлена невідома цивілізація, то повинна бути обрана стратегія на її знищення, з метою збереження своєї. Ось така стратегія. Але щось я розмірявся, нам би зі своєю планетою розібратися і не угробити Землю.

Так, сусіди — це не міф, ти не один, хтось буде твоїм сусідом обов'язково. Живіть із ним у мирі та злагоді.

СУСІДИ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Чи можна прожити без сусідів? Мабуть, так. Особливо, якщо живеш на безлюдному острові. Хоча і це не означає, що у тебе немає сусідів: ти просто про них не знаєш.

Кажуть, що сусід — найближча родина. І це правда: саме сусіди найбільше допомагають (або шкодять), вони знають про тебе все, хочеш ти того чи ні. У містах, мабуть, люди не завжди цінують тих, хто живе поряд, можуть навіть їх не знати. А от у селі без сусідів не обійтись. Хто зажене тобі корову, якщо ти не вдома? Нагодує собаку, коли ти, не приведи Господи, у лікарні? У нас на вулиці живе німічна бабуся, то сусіди по черзі їй їстиносять, а в місті вона, мабуть, давно би вмерла.

З іншого боку, і сваряться люди найбільше із сусідами. Чи кури парпаяються в городі, чи пес яйця краде, або ще через межу — о, то щовесни маємо приколи з бабкою Манькою! Буває, сусідки не розмовляють роками! Але куди дінешся? Як хочеш мати спокій, мусиш терпіти або миритися. Тобто, сусідство навчає нас толерантності. Мало б навчати. Але люди такі люди!

Щоправда, є вихід із ситуації: можна переселитися, хату продати і купити деінде. Це заморока, та все ж таки можливо.

А от що робити країні, якщо її не влаштовують сусіди? Нікуди не дінешся, треба якось уживатися. Але як?

Відомо, що твоя свобода закінчується там, де починається свобода іншої людини. Чи країни. На власному подвір'ї я можу робити все, що хочу, але на чуже — не полізу. Якщо попросять — допоможу, а ні — не набридатиму порадами і пропозиціями. Добрі сусіди обов'язково підставляють плече в скрутну хвилину, а треба щось відсвяткувати — завжди є з ким!

У теперішній час люди все більше відокремлюються від суспільства.

Інтернет їм замінює все: тут і друзі, і робота, і шопінг, і розваги. А що із сусідами? Та куди від них подінешся? Віртуальні теж є. Звісно, з ними простіше: заблокував у разі чого — і маєш спокій! Але якщо з усіма «розфрендисся» — помреш від нудьги! Отже, і тут треба дотримуватися дистанції: бути щирим і приятним, проте не лізти на чужу територію і на свою не впускати.

То відмежовуватися чи об'єднуватися? Як на мене, то треба робити і те, і те. Не важливо, де: в селі, місті, районі, країні, світі — і в соцмережах теж не завадить. Спочатку провести чітке розмежування. Ми ж бачимо, що якщо того не зробити, буде постійний привід для конфліктів. Отже, спочатку визначаємо кордони, з'ясовуємо права і встановлюємо правила співіснування, а тоді — залюбки об'єднуємось! Адже разом легше робити щось хороше! Толока — давнє поняття спільної спраці. У гурті працюється швидше і веселіше. Наприклад, нещодавно молоді батьки з нашого кутка зібралися і зробили для дітей ігровий майданчик: пісочниці, гойдалки і гірку. Якби всі були поодиночі, то того б не було. А так дітям радість і селу користь.

Ще я думаю, що конфлікти між сусідами виникають, коли люди (чи країни, міста) не самодостатні. Бо якби були впевнені в собі, задоволені життям, то хотіли б іншим допомагати, а не шкодити. Бо краще самому стати

успішним, багатим, прямувати вгору і подавати руку тим, хто поки внизу, ніж намагатися скинути верхніх, стягнути їх, щоб на фоні невдач самому виглядати більш значущим.

Якби ту енергію, яку люди витрачають на конфлікти, спрямувати на добро, ми давно б стали найбагатшими, найуспішнішими — найкрутішими!

А сусіди — що ж зробити? — вони є. Треба з ними дружити, співпрацювати, але пам'ятати: найбільш важливі наш дім, наша родина. І Україна.

Єлизавета Цикель,
учениця 8 класу
Рахнівського НВК «ЗОШ I-III ступенів, ДНЗ»
Дунаєвецької міської ради
Хмельницької області

Челакова Аріна

Мені 15 і у мене нема друзів...

Як зараз пам'ятаю – я була одягнена у блакитну сукню кольору неба з рожевими квітками сакури, а в руці тримала книгу. Мої сповнені захопленням очі бігали з одного краю книги до іншого. Я ковтала слова книги, наче вони були маленькими виноградинками у роті. До сусіднього дома під'їхала машина. Це була машина марки «Тойота». Більше я нічого не скажу, так як не тямлю в цьому анічогісінько. Із неї вийшла жінка років 36, у неї була тоненька, як у моделі, талія і довге чорне волосся, на її ногах були туфлі з низькими підборами. Певне, висота її підбору може зрівняється тільки з моїми шансами скласти ДПА. Але жінка була не одна. З нею була дівчина – моя ровесниця. У неї були великі красиві очі блакитного кольору. Вона посміхнулась, наче навмисно посилаючи на мене вітер, який перегорнув сторінку книги. Діалог у книзі починався так: «-Ви, певне, наша нова сусідка?

– А ви, мабуть... – вона відвела очі від емблем його професії, – пожежник? -- її голос завмер».

Ми з нею добре потоваришували. У нас були однакові захоплення і хобі. Ми були, як сестри та не могли існувати один без одного. Ми ступили до одного ліцею, ми обрали ким ми хочемо. Ми зрозуміли, що таке дружба. Зрозуміли, що, певне, ми і є «золоте тріо», і наша дружба буде існувати безкінечно. Починаючи сусідством у маленькому будиночку до сусідства наших дітей. Але... так тривало недовго, поки в просторі нашого улюбленого Інтернету, я не натрапила на музикальну індустрію «К-рор». Я подивилася кліпи виконавців та поринула у світ музики. Щохвилини я знаходила нові кліпи та групи, читала у вікіпедії нові для мене терміни і розуміла, що це круто. Круто знаходити, щось нове, доторкатися до сирій землі, а потім час від час насаджувати квіти та дерева, дивитися як заповнюється гола земля новим рослинами, на кшталт мозку, який заповнюється знаннями, але не мій і не у період ДПА. Тоді я вирішила розповісти про це моїй сусідці. Як тільки з моїх уст зійшло останнє слово так і остання клятва сестри розбилася об стінку моєї свідомості. За останні три місяці, вона була холодніше Ельзи, зліше ніж математичка та зовсім недружелюбна. Чому вона посміхається телефоніві? Чому проводить з ним більше часу ніж зі мною? Ось, я вирішила у неї запитати:

– Я веду фан-аккаунт.

– Що?.. Що ти верзеш?

– Я веду фан-аккаунт у Інстаграмі. Це щось по типу віртуального життя.

– Віртуального життя?...

– Так. Я викладаю на свій профіль відредаговані фотографії «біасов», спілкуюся з різними людьми...

– Зачекай, з якими людьми?

– Ну, з різними по переписці. А, і, до речі, я тепер не Настя. Я Джой из Red Velvet.

– Настю, я гадаю, що..

– Я ж казала, що я не Настя, а Джой! Ти що не чуєш? Це тепер мій персонаж у «ролці».

– Але ж ти ніколи їх не бачила і не чула. Може то якісь маніяки?

– Ой, леле! Ти що зовсім не соображаєш? Які маніяки? Це ж 21 століття.

Пішла я...

Останні дні Настя ходила чорніше темряви у Тартарі. А розділяв з нею цю тугу телефон з якими вона ходила, навіть до туалету. А одного разу я зустріла її там ридаючу знов таки з телефоном у руці. І коли на третій раз я вирішила до неї підійти — вона мене вдарила по щоці. Місце удару палало так, наче туди вилили розпечену лаву. Тоді я теж ударила її по щоці. Настя з переляку вронила телефон, він з гуркотом покотився по брудній білій плитці. Я кинулась за ним, ніби собака за палицею. Коли, я подивилася на екран розбитого смартфона (такого ж розбитого, як і наша дружба), моя сусідка вирвала з моїх рук гаджет і штовхнула мене до туалетної кабінки.

— Чого ти лізеш до мене?!

— Настю...

— Я хочу, аби ти від мене відчепилася! Я не хочу мати з тобою нічого спільного!

— Що?! Ми ж з тобою сусідки... Ми ж тобою найкращі подруги!

— Ні! — її голос перейшов на рик, наче у кремезного лева — мої друзі тут! — вона тицьнула пальцем на свій смартфон — ось, де найкращі друзі. А ти -це просто захоплення! — вона побігла у сторону нашої домівки, навпростець через левади. Я погналася з нею одразу через секунду.

Блискавка блимнула, малюючи поламанні лінії на небі. Я вдихала та видихала повітря весіннього дощу, серце билось з невмирущою силою, в легені заходила холодна вода, ніби я поставила рота під автоматичну поливалку для квітів. Коли я нарешті дібралася до дома сусідки, то одразу провалилася у темноту і відчула запах підвалу. Я пройшла глибше залишаючи за собою калюжі. З мого волосся, з одягу, з тіла текла вода, і зараз я походила на привида втопленої дівчини.

— Наскільки я знаю, то коридор повинен вже закінчитися, — з кімнати Насті доносились дивні тяжкі хрипи та світіння як у фільми з інопланетянами. Тоді моє тіло почало тремтіти так, наче віброрежим на телефоні. Я на перекір страху забігла до кімнати і побачило величезну пташку з чорним пір'ями, яка заклубочилась у різних проводах. Вони були і жовтого, зеленого і червоного кольору. Блискавка розсікла небо, кімната забликала, а потвора відкрила рота і показала всі свої гострі, наче у крокодила зуба. Вона подивилась на мене своїми великими гарними блакитними очима...

Моє серце йкнуло, а коли опустила погляд під ноги створіння, то побачила телефон Насті... Усередині мене вже відбулася Національна війна під приводом шаленого серця биття. Як тільки, я зробила один крок, то відразу відрубилася. А прокинулась, я вже в лікарні. Біля ліжка сиділа, схиливши голову мати, а дурнувятий апарат, який пікав, почав видавати звуки зіпсаного радіо, від чого мама прокинулась, та здивовано-шаленими очима витріщилась на мене, ніби я отримала двійку з фізри.

— Вона прийшла до тям! Лікарю! Лікарю!

— Мамо...

— Що?

— А як там Настя?

— Яка Настя?

— Ну...наша сусідка...

— Яка сусідка? Не знаю ніхто не заселявся, як тільки-но ми потрапили у аварію...

- Аварію?...

- Так, ти була 3 роки у комі. Ми вже втратили будь-яку надію...

Мені 15 і у мене нема друзів...

ПРОТИСТОЯННЯ ВСЕРЕДИНІ ТЕБЕ

- Ох, ну і сусіди у нас з'явилися! Печінко, ти як, тримаєшся?
- Так, Міхурчику, зі мною все добре! А от Шлунок по-справжньому страждає! Весь удар вирішив прийняти на себе! Вже другий день порожній-порожнісінький. Сміливець!
- Так, він молодець! Цікаво, а як там справи у Мозку? Він завжди керує нашими діями у разі небезпеки, а зараз мовчить. Дивно!
- Нічого дивного! Наші нові сусіди переплутали всі його думки, бідний Мозок не розуміє, що відбувається!
- Ой леле! А я й не думав, що ці Віруси можуть бути такими страшними!
- А ще підступними! Нирки, Легені і Серце ледве тримаються! Ми мусимо здолати ворога будь-якою ціною, інакше всі загинемо!
- Сподіваюся, дядько Імунітет допоможе нам своєю кмітливістю та винахідливістю! Він неодноразово нас рятував.
- Я переконана, все буде чудово! Ой, вороже військо вже близько! Увага! Органи, готуйтесь до бою! Віруси наступають, їм вдалося взяти у полон Ротову Порожнину, на черзі Легені! Врятуймо їх!
- Печінко, мені страшно!
- Мені теж. Але друзям потрібна допомога! Жовчний Міхуре, Тримайся!
- Що це таке? У ворогів нова зброя? Це ж вірусомет! Зачекайте, чим він стріляє? Невже це... маленькі Вірусенята, що намагаються знищити Мікрофлору організму!
- Це вони! Міхуре, пригнися! Будь обережнішим!
- Дякую! О ні, ми програємо! Настав час для плану-Б! Легені, Легені! Перекажіть Серцю, на рахунок «три» нехай випускає допоміжну бригаду! Шлунку, друже, потрібна твоя допомога! На рахунок «три» починай відстрілюватися від ворога шлунковим соком! Так, Печінко, а ти в цей час дуже сильно стисни мене з обох боків! Я їм покажу, де раки зимують! Це повинно спрацювати!
- Міхурчику, ти геній!
- Готові? Увага! Один, два, три! Печінко, починай!
- Я в тебе вірю! Оце так постарався! Одразу чверть армії Вірусів загинула! Ой, а що виробляє Шлунок! Шлунку, ти герой, продовжуй вистрілювати шлунковим соком у ворога! Це справді працює. Так, а що там Міхур говорив про Серце? Яка «допоміжна бригада»? Точно, як же я могла забути про армію Лейкоцитів?! Вперед, малеча! Чому бій так довго триває? Я вже втомилася просто чекати. Ще й не видно нікого. І Віруси зникли з поля зору, і друзі-органи. Цікаво, а що це за шум лунає з боку Легенів?
- Печінко, невже не чуєш слів? «Ура-ура»! Ми перемогли! Нам вдалося здолати ненажерливих Вірусів! Лейкоцити — справжні молодці! Так відбивалися, кожен міг би позаздрити! Дядько Імунітет задоволений нашою роботою, сказав, що ми красунчики! Він також боровся, тому неймовірно стомився. А найголовніше те, що нам вдалося усвідомити одну річ: лише разом ми здатні на подвиги, а також те, що не всі нові сусіди такі хороші, як здаються на перший погляд!

СУСІД – ДРУГИЙ РОДИЧ (?)

Які взагалі сенси вкладаються у слово «сусідство»? Які моделі поведінки передбачаються? Ці питання набули особливої актуальності для сучасних українців як у локальному, так і в глобальному контекстах. «Не можна, не можна за лихими сусідами на селі вдержатись, — каже баба Параска, героїня оповідання І. Нечуя-Левицького. — Хоч зараз спродуйся, пакуйся — та й вибирайся на кубанські степи!» На важливості дружньої комунікації з сусідами наголошують українські прислів'я «сусід — другий родич», «погано жить, як із сусідами не дружить», «коли сусід — як мід, то клич на обід». На перший погляд здається, що формується позитивне бачення сусідства, пропагуються взаємна згода, любов або принаймні доброзичливі стосунки. Але насправді все не так просто.

Якщо зачепити тему сусідства в українській літературі, то картина вийде далекою від того раю на землі, що постає в уяві після того, як прочитаєш прислів'я про гарних сусідів.

Трохи страшного:

- Сусідство й породжене ним суперництво руйнують сім'ю Кайдашів («Кайдашева сім'я»);
- Сусідство людей і лісової братії зазнає цілковитого фіаско й призводить до війни між людьми та природою («Лісова пісня»).

І трохи житейського:

- Герасим Калитка, одержимий бажанням отримати земельний наділ сусіда («ставок рибний, межа з межею»), ув'язується в грошову авантюру, яка (увага, спойлер) виявляється невдалою («Сто тисяч»);
- Стара Бобренчиха, черства й меркантильна жінка, постійно свариться із сусідами «за курку, за межу»; через це страждає її сім'я, зокрема син («Маруся Чурай»);
- Дружина Івана Палійчука зраджує йому з сусідом («Тіні забутих предків»);
- Славнозвісні ворогині баба Параска і баба Палажка — теж сусідки.

«Але ж ці приклади далекі від реального життя, — скаже хтось. — Протистояння між сусідами потрібне авторам, щоб розгорнути колізію». Тоді я дістану з рукава козир — народну творчість. Величезна кількість прислів'їв та приказок на кшталт «у сусіда трава зеленіша», «як маєш сусіда пустити, то в сінях камінь поклади», «сусід спати не дає: добре живе», «з сусідом дружи, а тин городи» і т.д. руйнують ілюзію тієї згоди, що виникає там, де «сусід — другий родич». А якщо згадати численну кількість анекдотів про капості сусідів, то захочеться поїхати на безлюдний острів, де ніхто не прийде до тебе по сіль, попутно кинувши оком на твоє майно.

Виходить, що негативне ставлення до сусідства як до стану переходить від покоління до покоління: читаєш національну літературу, поринаєш у народну творчість, а потім мислиш тими самими категоріями, що й попередні покоління українців. І люди, які живуть у квартирі поруч, теж рухаються таким шляхом. Складно сказати, наскільки це погано: виникає враження, що вся Україна свого часу відмовилася від «каменя в сінях» і необачно довірилася підступному сусідові. А зараз повинна розбиратися з добре відомою «боротьбою за межу».

Ну і що ж тоді робити з тими сусідами?.. Добре було б, якби кожен стежив за ладом у власній господі, не звертаючи увагу на те, що відбувається у дворі за парканом. Але це, звісно, неможливо. Всією країною «кудись подалі» не виїдеш, тому все, що ми можемо сьогодні — ставати другими родичами для хороших сусідів і готувати каміння для тих, хто вдирається до нашого обійстя.

Дарина Чупат

